Umbajije ikintu gihambaye ariko kiroroshye kuwo Allah yacyorohereje

Hadith yaturutse kwa Muadh Ibun Djabal (Imana imwishimire) yaravuze ati: Igihe kimwe nari kumwe n'Intumwa y'Imana (Imana iyihe amahoro n'imigisha) mu rugendo, nuko umunsi umwe turi kugenda nisanga ndi bugufi yayo, ndayibwira nti: Yewe Ntumwa y'Imana! Mbwira igikorwa kimwe nakora kikazanyijiza mu ijuru, ndetse kikazantandukanya n'umuriro, nuko iransubiza iti: Umbajije ikintu gihambaye ariko kiroroshye kuwo Allah yacyorohereje: Jya ugaragira Allah ntumubangikanye n'icyo ari cyo cyose, uhozeho iswalat, utange amaturo, usibe igisibo cya Ramadhan, ndetse ukore n'umutambagiro mutagatifu. Hanyuma irangije iravuga iti: Ese nkubwire imiryango y'ibyiza? Igisibo ni urukingo, n'ituro rizimya icyaha nk'uko amazi azimya umuriro, n'iswalat umuntu asaye mu gicuku. Mu'adh aravuga ati: Nuko arangije asoma umurongo wa Qur'an ugira uti: "Bubura imbavu zabo mu buryamo}, kugeza ubwo ageze ahagira hati {ibyo bakora." Irangije iravuga iti: Ese nkubwire igihatse ibindi n'inkingi ya mwamba yabyo, ndetse n'agasongero kabyo? Ndayisubiza nti: Yego yewe Ntumwa y'Imana! Nuko iravuga iti: Agasongera ka byose ni ubuyisilamu, n'inkingi yabyo ya mwamba ni iswalat, n'agasongero kabyo ni ukurwana intambara ntagatifu uharanira inzira ya Allah, nuko irangije irambwira iti: Ese nkwereke igihatse ibyo byose? Ndavuga nti: Yego yewe Ntumwa y'Imana! Nuko ifata ururimi rwayo iravuga iti: Uzirinde iki, ndavuga nti: Yewe Ntumwa y'Imana! Ese tuzahanirwa ibyo tuvuga? Nuko irambwira iti: Sigaho yewe Mu'adh!, ese wagize ngo hari ikindi kizarundumirira abantu benshi mu muriro bakabanzamo uburanga bwabo, usibye umusaruro w'ibyo bavuga n'indimi zabo?"
[Hadithi y'impamo ushingiye ku nzira zose yakiriwemo] [Yakiriwe na Tirmidhiy na Ibun Madjah ndetse na Ahmad]

Mu'adh (Imana imwishimire) yaravuze ati: Igihe kimwe nari kumwe n'Intumwa y'Imana (Imana iyihe amahoro n'imigisha) mu rugendo, nuko umunsi umwe turi kugenda nisanga ndi bugufi yayo, ndayibwira nti: Yewe Ntumwa y'Imana! Mbwira igikorwa kimwe nakora kikazanyijiza ijuru, ndetse kikazantandukanya n'umuriro, nuko iransubiza iti: Umbajije ikintu gihambaye ariko kiroroshye kuwo Allah yacyorohereje; jya ushyira mu ngiro amategeko y'ubuyisilamu: Irya mbere: Jya ugaragira Allah ntumubangikanye n'icyo ari cyo cyose, Irya kabiri: Uhozeho iswalat eshanu z'itegeko ku manywa na nijoro: Irya mu gitondo, ku manywa, ku gicamunsi, izuba rirenze, n'iryo mu ijoro wubahiriza ibisabwa byose. Irya gatatu: utange amaturo y'itegeko, nayo ni kimwe mu bikorwa byo kwiyegereza Allah by'itegeko, muri buri mutungo wujuje ibipimo byagenwe n'amategeko, ahabwa abantu runaka bagenwe. Irya kane: Usibe igisibo cya Ramadwan, ureka kurya no kunywa n'ibindi byatuma usiburuka, ukabikora ufite umugambi wo kwiyegereza Allah, uhereye umuseke utambitse kugeza izuba rirenze. Irya gatanu: Ukore umutambagiro mutagatifu i Makat, ahakorerwa amasengesho n'imihango runaka mu rwego rwo kwiyegereza Allah. Hanyuma Intumwa y'Imana (Imana

iyihe amahoro n'imigisha) irangije iramubwira iti: Ese nkubwire imiryango y'ibyiza?? Wubahiriza biriya by'itegeko ndetse unakora iby'imigereka? Icya mbere: Igisibo cy'umugereka ni urukingo, kuko kibuza ugikoze kugwa mu byaha, kigaca intege umubiri, n'irari. Icya kabiri: Ituro rizimya icyaha nyuma yo kugikora kikavaho. Icya gatatu: Iswalat umuntu asaye mu gicuku mu gice cya gatatu cya nyuma cy'ijoro, nuko irangije isoma umurongo wa Qur'an ugira uti: "Bubura imbavu zabo mu buryamo}, basali, basingiza Allah, basoma Qur'an, basaba Allah {bamutinya kandi baniringiye impuhwe ze kandi no mu byo twabahaye bakuramo ibyo batanga; nta n'umwe wamenya ibyo bahishiwe binezeza ku munsi w'imperuka, ndetse no mu ijuru n'ingabire ziririmo, ibyo bizaba ari ingororano z'ibyo bakoze." Intumwa y'Imana (Imana iyihe amahoro n'imigisha) irangije iravuga iti: Ese nkubwire igihatse ibindi n'inkingi ya mwamba yabyo, ndetse n'agasongero kabyo? Mua'dh (Imana imwishimrie) arayisubiza ati: Yego Yewe Ntumwa y'Imana! Nuko iravuga iti: Agasongera ka byose ni ubuyisilamu aribwo bukubiyemo ubuhamya bubiri, ari nabwo shingiro ry'ukwemera k'umuntu. N'inkingi yabwo ya mwamba ni iswalat, bityo nta buyisilamu nta swala, nkuko nta nzu yabaho idafite inkingi, bityo uzasali ukwemera kwe kuzakomera kandi kwiyongere. N'agasongero kabwo no gukomera kwabwo? Ni ukurwana ku rugamba uharanira inzira ya Allah, ukoresha imbaraga zawe zose mu guhashya abanzi babwo, kugira ngo idini rya Allah abe ari ryo ryogera. Intumwa y'Imana (Imana iyihe amahoro n'imigisha) irangije irambwira iti: Ese nkwereke igihatse ibyo byose? Nuko ifata ururimi rwayo iravuga iti: Uzabuze iki kuvuga ibitakureba. Hanyuma Mu'adh aravuga ati: Yewe Ntumwa y'Imana! Ese Allah azaduhanira ibyo tuvuga? Intumwa y'Imana (Imana iyihe amahoro n'imigisha) iramubwira iti: Sigaho yewe Mu'adh! Ese wagize ngo hari ikindi kizarundumirira abantu benshi mu muriro bagwirirana, usibye umusaruro w'ibyo bavuga n'indimi zabo nk'ubuhakanyi, ubukozi bw'ibibi, gutukana, gusebanya, guhemana, no kubeshyera abandi ndetse n'ibindi?

http://www.sunnah.global/hadeeth/rw/show/4303